

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Bekir BOZDAĞ** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

BM Engelli Haklarına İlişkin Sözleşmenin imzalanmasının 12. yılı geride bırakılırken Türkiye'de engellilere yönelik sözleşmenin genel ilkelerinin gereği olan; fırsat eşitliği engelliler için sağlanamamış, engellilere yönelik sistematik ayrımcılık önlenememiş, engellilerin tüm yaşam alanlarına tam ve etkin katılımı için gerekli koşullar oluşturulamamıştır. Yine engelliler arasında da kadın-erkek eşitliği tam olarak sağlanmadığı gibi, engelli çocukların her açıdan tüm risklere karşı korunması için gerekli mekanizmalar kurulamamış ve insanlık onuru ve bireysel özerklik ilkesinin gereği yerine getirilememiştir.

Türkiye'de engellilerin sayılarına ilişkin birçok başlıkta veri ya hiç yoktur ya da güncel veri yoktur. Engellilere ilişkin "insan hakları yaklaşımının" yerleşik olmaması, bütüncül bir bakış açısı ve politika ile meselenin ele alınmaması; geleneksel olumsuz yaklaşımları, salt tıbbi yaklaşımları egemen kılmaktadır. Engellilerin hakları insan hakları mücadelesinin bir bileşeni olarak görülmeli ve engellilere yönelik kamusal hizmetler sosyal devlet olmanın gereği olarak derhal yerine getirilmelidir.

BM Engelli Hakları Sözleşmesi 13. Maddesinde Engellilerin "Yargıya Başvuru Hakkı ve Adalet erişim hakkı" bir devlet yükümlülüğü olarak kabul edilmiştir. Ancak Türkiye'de engellilerin adalet hizmetlerine erişimde çok büyük sorunlar yaşadığı bilinmektedir.

Bu bağlamda:

- 1) Bakanlığınız görev alanında olan tüm yerleşke ve binalar (il/taşıra müdürlükleri dahil) tüm engel gruplarının erişilebilirliğine uygun mudur?
- 2) Bakanlığınızın internet sitesi ve e-devlet uygulamaları kaç yıl içerisinde engelliler için de "e-erişilebilir" olacaktır?
- 3) Erişilebilirlik için uygun olmayan mekan ve alanlar (WC, Merdiven, Asansör, Yol ve Geçitler, Otoparklar, Ulaşım Servisleri ve diğer ilgili yerler) hangi süre içerisinde erişilebilir hale getirilecektir?
- 4) Bakanlığınız bünyesinde kaç işaret dili tercümanı istihdam edilmektedir? Hangi illerde işaret dili tercümanı istihdam edilmektedir?
- 5) Bakanlığınız kapsamında yasal istihdam kotası doluluk oranı nedir? Yasal olarak doldurulması zorunlu olan kotanın doldurulmama gerekçeleri nelerdir?

- 6) Bakanlığınız kapsamında şube müdürü ve üzeri kadrolarda kaç engelli istihdam edilmektedir?
- 7) Türkiye cezaevlerinde engellilik oranı yüzde 40 ve üzeri engelli tutuklu ve hükümlü sayısı kaçtır? Bu kişilerin engel gruplarına, yaş ve cinsiyet gruplarına göre dağılımı nedir?
- 8) Türkiye cezaevlerinde 2019-2022 döneminde Koronavirüs testi pozitif çıkan kişi sayısı kaçtır? Bu kişilerden engelli, felçli, hasta olan sayısı kaçtır?
- 9) Türkiye’de engellilerin adalet hizmetlerine erişebilirliğini arttırmak için yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 10) Özbakım becerisini yitiren engelli, felçli ve ağır hasta tutuklu ve hükümlülerin tahliyesine yönelik bir planlama yapılmakta mıdır?
- 11) Bakanlığınız görev kapsamındaki mevzuatın işaret dili ve Braille ile yaygınlaştırılması çalışmalarını planlıyor musunuz?
- 12) Adalet Bakanlığının hizmetlerinin erişilebilirliğini arttırmak amacıyla engelli STK’leri ile birlikte bir planlama yapılacak mıdır?
- 13) Kamuya olan vergi, harç, prim vb. alacaklar nedeniyle icra ve haciz işlemi uygulanan engelli sayısı kaçtır?
- 14) Türkiye’de son 10 yılda ayrımcılığa uğradığı gerekçesiyle adalet bakanlığına başvuran engelli sayısı kaçtır?
- 15) Türkiye’de engellilere yönelik ayrımcılık suçu nedeniyle son 10 yıl içerisinde cezai yaptırıma tabi tutulan kişi sayısı kaçtır?
- 16) Türkiye’de engellilere yönelik işlenen suçlar 7242 sayılı yasa kapsamında af kapsamına alınmış mıdır?
- 17) Anayasa başta olmak üzere Türkiye’deki mevzuatın işaret dili ve Braille ile yaygınlaştırılması için hangi faaliyetler planlanmaktadır?
- 18) Türkiye’nin BM Engelli Haklarına İlişkin Sözleşme ve ilgili ihtiyari protokol şartlarını yerine getirmesinde Adalet Bakanlığının yapması gerekenler nelerdir?